

Lapuan kansalaisopisto / Taidekoulu

**Taiteen perusopetuksen
opetussuunnitelma 2018**

Yleinen oppimäärä

Kuvataide

Käsityötaide

Teatteritaide

Tanssitaide

Sisällysluettelo

1.	Lapuan taidekoulun opetussuunnitelman yleinen osa	3
1.1.	Lapuan taidekoulun toiminta-ajatus	3
1.2.	Oppilaitoksen arvot	3
1.3.	Oppimiskäsitys	3
1.4.	Oppimisympäristö	4
1.5.	Työtavat	4
1.6.	Oppilaitoksen toimintakulttuuri	5
1.7.	Opetuksen rakenne ja laajuus	5
1.7.1.	Yhteiset opinnot	6
1.7.2.	Teemaopinnot	6
1.7.3.	Valinnaiset opinnot	6
1.7.4.	Aikuisopinnot	6
1.8.	Oppilaaksi ottaminen	6
1.9.	Oppimäärän yksilöllistäminen ja henkilökohtainen opetussuunnitelma	6
1.10.	Oppimisen arviointi	6
1.10.1.	Arvioinnin tehtävä	6
1.10.2.	Arviointi opintojen aikana	7
1.10.3.	Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksi lukeminen	7
1.11.	Todistukset ja niihin merkittävät tiedot	7
1.11.1.	Päättötodistus	7
1.11.2.	Osallistumistodistus	7
1.12.	Yhteistyö	8
1.13.	Toiminnan jatkuva kehittäminen	8
1.13.1.	Opetuksen ja oppimisympäristön kehittäminen	8
1.13.2.	Opettajien yhteistyö	9
1.13.3.	Virvatuli-itsearviointi	9
2.	Kuvataide	10
2.1.	Varhaisiän taidekasvatus	10
2.2.	Yhteiset opinnot	10
2.2.1.	Tavoitteet	10
2.2.2.	Keskeiset sisällöt	11
2.3.	Kuvataiteen teemaopinnot	12
2.3.1.	Tavoitteet	12
2.3.2.	Keskeiset sisällöt	12
2.4.	Aikuisten kuvataiteen opetus	13
2.5.	Työtavat kuvataiteen opetuksessa	13

2.6. Oppimisen arviointi kuvataiteen opetuksessa	13
3. Käsiyö	15
3.1. Varhaisiän käsiyökasvatus.....	15
3.2. Käsiyön yhteiset opinnot.....	15
3.2.1. Tavoitteet	15
3.2.2. Keskeiset sisällöt.....	16
3.3. Käsiyön teemaopinnot	16
3.3.1. Tavoitteet	16
3.3.2. Keskeiset sisällöt.....	17
3.4. Aikuisten käsiyön opetus.....	17
3.5. Työtavat käsiyön opetuksessa.....	17
3.6 Oppimisen arviointi käsiyön opetuksessa	18
4. Teatteritaide	19
4.1. Varhaisiän opinnot/Teatterileikki.....	19
4.2. Teatteritaiteen yhteiset opinnot	19
4.2.1. Tavoitteet	19
4.2.2. Keskeiset sisällöt.....	19
4.3. Teatteritaiteen teemaopinnot.....	20
4.3.1. Tavoitteet	20
4.3.2. Keskeiset sisällöt.....	20
4.4. Työtavat teatteritaiteen opetuksessa	20
4.5. Oppimisen arviointi teatteritaiteen opetuksessa.....	20
5. Tanssitaide.....	22
5.1. Tanssitaiteen keskeiset tavoitteet.....	22
5.2. Varhaisiän tanssikasvatus	22
5.3. Tanssitaiteen yhteiset opinnot	23
5.3.1. Tavoitteet	23
5.3.2. Keskeiset sisällöt.....	23
5.4. Tanssitaiteen teemaopinnot	23
5.4.1. Tavoitteet	23
5.4.2. Keskeiset sisällöt.....	24
5.5. Työtavat tanssin opetuksessa.....	24
5.6. Oppimisen arviointi tanssin opetuksessa	24

1. Lapuan taidekoulun opetussuunnitelman yleinen osa

Lapuan taidekoulu antaa yleisen oppimäärän taiteen perusopetusta kuvataiteessa, käsityötaiteessa, teatteritaiteessa ja tanssitaiteessa. Opetussuunnitelman yleinen osa käsittelee koko koulua koskevia toimintaperiaatteita ja toimintatapoja.

1.1. Lapuan taidekoulun toiminta-ajatus

Lapuan taidekoulun tehtävä on tarjota innostavia ja monipuolisia mahdollisuuksia taiteen tekemiseen ja kokemiseen sekä taiteesta nauttimiseen. Lapuan taidekoulu antaa yleisen oppimäärän opetusta kuvataiteessa, käsityössä, teatteri- ja tanssitaiteessa sekä tarjoaa opiskelijoille mahdollisuuden opiskella pitkäjänteisesti omien taipumusten ja kiinnostuksen mukaisesti.

Taiteen perusopetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettua tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää eri taiteenalojen opetusta.

Lapuan taidekoulussa voidaan järjestää myös aikuisille taiteen perusopetusta yleisen oppimäärän mukaan sekä alle kouluikäisille varhaisiän taidekasvatusta.

Opinnot luovat pohjaa elinikäiselle taiteen harrastamiselle ja antavat valmiuksia hakeutua myöhempiin jatko-opintoihin.

Taiteen perusopetuksen opintojen tarkoituksena on avata oppilaille uusia mahdollisuuksia ymmärtää taidetta ja kulttuuria sekä niiden sisältämiä merkityksiä. Taiteen perusopetuksen tehtävänä on luoda perustaa emotionaaliselle, esteettiselle ja eettiselle kasvulle, kehittää oppilaiden ajattelemisen taitoja ja luovuutta, antaa valmiuksia ilmaista itseään sekä lisätä ymmärrystä omasta itsestään. Opetuksen tehtävänä on myös kehittää ja säilyttää kansallista kulttuuria sekä tukea oppilaan kykyä arvostaa eri kulttuureita, toimia monikulttuurisessa yhteiskunnassa ja vaikuttaa yhteiskunnan arvoihin ja sen ilmapiiriin.

Lapuan taidekoulun toiminnalla ja sen tuottamille näyttelyillä, esityksillä ja taidetapahtumilla pyritään rikastuttamaan laajemminkin lapualaista ja maakunnallista kulttuurielämää.

1.2. Oppilaitoksen arvot

Lapuan taidekoulun toiminta perustuu valtakunnalliseen opetussuunnitelmaan ja sen määrittämiin arvoihin. Taidekoulun toiminta perustuu käsitykseen jokaisen ihmisen ainutlaatuisuudesta ja arvokkuudesta yksilönä ja yhteisöjen jäsenenä. Opetuksessa edistetään sukupuolten tasa-arvoa ja kunnioitetaan sukupuolen moninaisuutta. Opetus tukee ihmisenä kasvamista ajattelun taitoja ja luovuutta kehittämällä.

Alueellisissa perusopetuksen opetussuunnitelmissa painottuu osallisuus ja yrittäjämäinen toimintatapa. Lapuan taidekoulussa halutaan painottaa näiden arvojen lisäksi vahvaa perinteestä lähtevää ja sitä uudistavaa luovuutta ja ongelmanratkaisutaitoa, joka on siivittänyt ja yhä siivittää alueen kehitystä eteenpäin mm. uusin innovaation. Uusissa innovaatioissa tarvitaan yhä useammin myös digitaalista osaamista. Taidekoulun toimintaa tukeva Mediapaja mahdollistaa oppilaiden tutustumisen uuteen teknologiaan ja digitalisaatioon.

1.3. Oppimiskäsitys

Oppimiskäsitys perustuu ihmiskäsitykseen, jossa ihminen on ainutkertainen ja toimii vuorovaikutuksessa toisten ihmisten kanssa sekä vaikuttaa aktiivisesti elämäänsä. Opetussuunnitelma perustuu oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppiminen ymmärretään yksilölliseksi ja yhteisölliseksi taitojen ja tietojen rakennusprosessiksi, jonka kautta syntyy kulttuurinen osallisuus. Taitojen oppiminen tapahtuu vähitellen ja vaatii aikaa. Oppiminen on pitkäjänteinen ja kokonaisvaltainen prosessi.

Oppilas on aktiivinen toimija ja hän oppii asettamaan tavoitteita ja toimimaan tavoitteiden suuntaisesti sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Myönteiset tunnekokemukset, oppimisen ilo ja uutta luova toiminta edistävät oppimista ja innostavat kehittämään omaa osaamista. Kokemukset ja vuorovaikutus ympäristön kanssa samoin kuin eri aistien käyttö ja kehollisuus ovat oppimisen kannalta olennaisia.

Opettajalla on keskeinen merkitys sekä oppilaan opiskelutaitojen että opiskeluympäristön kehittämisessä sellaiseksi, että erilaisten oppilaiden edistyminen on mahdollista.

1.4. Oppimisympäristö

Monipuoliset opiskeluympäristöt tukevat oppilaan yksilöllistä kasvua ja oppimista sekä työskentelyä muiden kanssa ja innostavat oppimaan. Oppimisympäristön tulee luoda edellytyksiä myös taiteiden välisen osaamisen kehittämiseen. Hyvä oppimisympäristö on ilmapiiriltään avoin, myönteinen ja oppilasta rohkaiseva fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti turvallinen ja toimiva.

Avoin, myönteinen ja rohkaiseva oppimisympäristö tukee oppilaan kasvua. Positiivinen ilmapiiri mahdollistaa onnistumisen elämykset. Turvallinen ympäristö vahvistaa oppimisessa tarvittavia taitoja kuten vuorovaikutustaitoja, aloitokykyä ja pitkäjänteisyyttä. Turvallisessa opiskeluympäristössä oppilas voi vaikuttaa omaan oppimisprosessiinsa ja hänellä on mahdollisuus asettaa omia tavoitteitaan.

Opetuksen järjestämisessä pyritään siihen, että oppimisympäristö pysyy samana vuodesta toiseen ja viestittää oppilaille, että hänen harrastuksensa on tärkeä. Opetustilojen, työvälineiden ja materiaalien tulee mahdollistaa opetussuunnitelman perusteiden mukainen opiskelu.

Visuaalisten taiteiden opintoryhmät toimivat pääasiallisesti Lapuan kansalaisopiston opetustiloissa kulttuurikeskus Vanhassa Paukussa. Opetustiloina käytetään myös Saurun teknisen työn tilaa ja Sööstetin kudontatilaa opiskelun aiheesta riippuen. Paukun alueen koko lähiympäristö toimii oppimisympäristönä, joka tarjoaa niin ulko- kuin sisätilojenkin puolesta monipuolisen kulttuurisesti rikkaan oppimisympäristön. Alueella toimii taidemuseo, kirjasto ja kansalaisopiston mediapaja. Tätä monipuolista oppimisympäristöä pyritään resurssien puitteissa hyödyntämään ja kehittämään myös monialaisen opetuksen tarpeisiin paremmin soveltuviksi.

Tanssitaiteen opetustilat ovat myös kulttuurikeskus Vanhassa Paukussa mutta lisätilaa toivotaan saatavan Lukion peilisalini tiloista.

Teatteritaiteen opetukseen soveltuu tila, jossa on riittävästi tilaa liikkua ja jonka voi pimittää. Opetus pyritään järjestämään nykyaikaisen teatteri/draamastudion kaltaisessa tilassa, jossa on myös mahdollista järjestää teatteriproduktioiden esitykset. Opetustilana toimii Lapuan kaupungin Nuorisotalon tila, mutta muitakin tiloja pyritään hyödyntämään tarpeen mukaan mm. Teatteri Lapuan kanssa pyritään sopimaan Teatteri Hiomon tilojen käytöstä.

1.5. Työtavat

Taideopetuksen oppimistapahtumassa on keskeistä omien kokemusten, ajatusten ja tunteiden pohdinta ja niiden työstäminen visuaaliseen tai draamalliseen muotoon. Opetuksessa korostuu aistillisen maailmasuhteen kehittäminen. Sisältöjä suunniteltaessa huomioidaan moniaistisuuden, mielikuvituksen ja eläytymisen merkitys. Aiheiden, teemojen ja työtapojen valinnalla pyritään vahvistamaan oppimisen iloa. Työskentelyssä huomioidaan prosessinomaisuus. Ideoiden kehittäminen ja taitojen omaksuminen ja toteutus vaativat aikaa. Ilmaisukyky, taidot ja tiedot kehittyvät opiskelun edetessä rauhallisesti ja pitkäkestoisesti.

Taiteiden välinen työskentely antaa uusia mahdollisuuksia nähdä ja kokea oma ja muut taiteenalat laajemmin ja syvemmin. Taiteiden välisiä produktioita pyritään toteuttamaan resurssien puitteissa ja hakemalla niihin myös hankerahaa.

1.6. Oppilaitoksen toimintakulttuuri

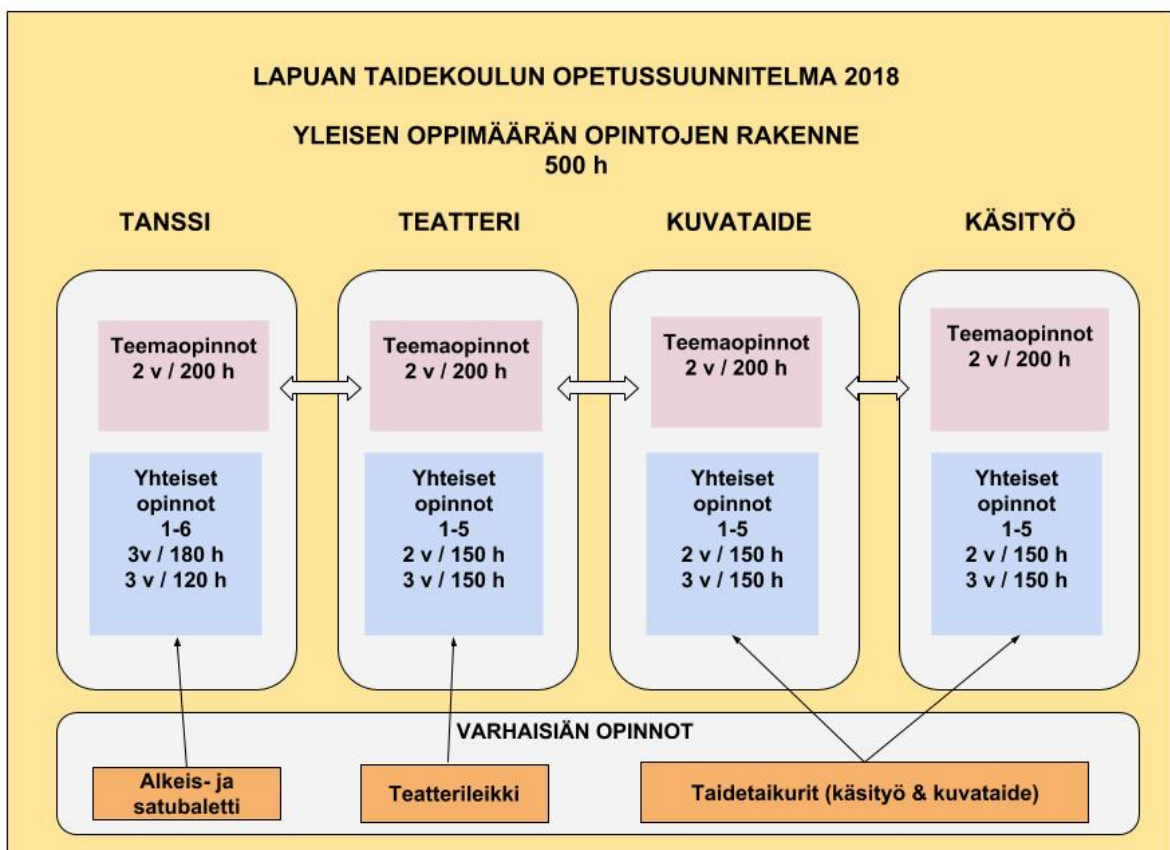
Kannustavassa toimintakulttuurissa hyväksytään myös oppiminen epäonnistumisten kautta. Arjen valinnoissa ja toiminnassa otetaan huomioon kestävä elämäntapa, kulttuurinen monimuotoisuus ja kielitietoisuus. Yhteinen toimintakulttuuri ohjaa myös taiteenalaan liittyvien oikeudellisesti suojeltujen etujen kuten sananvapauden, yksityisyyden suojan ja tekijänoikeuksien tuntemiseen.

Toimintakulttuurin kehittäminen tarkoittaa jatkuvaa pedagogiikan ja taiteenalan osaamisen kehittämistä. Olennaista toimintakulttuurin kehittämisessä on oppilaitoksen johtaminen sekä opetuksen arkikäytäntöjen organisointi, suunnittelu, toteuttaminen ja arviointi. Avointa ja rakentavaa vuorovaikutusta tarvitaan sekä oppilaitosyhteisön sisäisessä että huoltajien ja muiden tahojen kanssa tehtävässä yhteistyössä.

Lapuan taidekoulu on ollut mukana laadittaessa Lapuan perusopetuksen kulttuuriopetus- suunnitelmaa. Taidekoulu pyrkii resurssiensa mukaan tarjoamaan taiteen perusopetuksen eri taiteenalojen työpajoja ja yhteistyötä perusopetukseen.

Lapuan taidekoulussa on toteutettu Virvatuli itsearviointi, ja siinä luodut arviointisuunnitelmat ja käytänteet ovat voimassa. Niitä toteutetaan osana Lapuan kansalaisopiston CAF- itsearviointi käytäntöä.

1.7. Opetuksen rakenne ja laajuus

1.7.1. Yhteiset opinnot

Yhteisten opintojen laajuus on kaikilla taiteenaloilla 300 tuntia. Kuvataiteessa, käsityössä ja teatteritaiteessa yhteiset opinnot sisältävät 5 opintokokonaisuutta ja niiden kesto on viisi vuotta. Tanssitaiteessa opintokokonaisuuksia on 6 ja opinnot kestävät kuusi vuotta.

1.7.2. Teemaopinnot

Teemaopintojen laajuus on kaikilla taiteenaloilla 200 tuntia. Teemaopinnot koostuvat joko 50 tunnin tai 25 tunnin opintokokonaisuuksista. Opintokokonaisuuksista voidaan rakentaa myös kahden tai useamman taiteenalan yhteisiä teemaopintoja.

1.7.3. Valinnaiset opinnot

Lapuan taidekoulu voi järjestää myös valinnaisia opintokokonaisuuksia, jotka suoritetaan erillään lukukausiopetuksesta. Kullekin valinnaiselle opintokokonaisuudelle laaditaan opetussuunnitelma ja opintokokonaisuuden on vastattava taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän tavoitteita ja sisältöjä. Opiskelija voi sisällyttää valinnaisia opintokokonaisuuksia opintoihinsa, jolloin kertyneet tunnit luetaan hyväksi osana yleisiä tai teemaopintoja.

1.7.4. Aikuisopinnot

Lapuan taidekoulussa voidaan tarjota aikuisille visuaalisten taiteiden yleisen oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta kuvataiteessa ja käsityössä. Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän laskennallinen laajuus aikuisopinnoissa on 500 opetustuntia. Aikuisten opetuksen suunnittelussa on huomioitava heidän kiinnostuksensa kohteet sekä aiemmat opintonsa ja kokemuksensa visuaalisten taiteiden alueella. Aikuisten opintoihin liitetään myös etäopiskelua ja heitä ohjataan itsenäiseen ja oma-aloitteiseen opiskeluun.

1.8. Oppilaaksi ottaminen

Lapuan taidekoulun hakuaika on toukokuussa. Oppilaaksi otetaan lapset ja nuoret ilmoittautumisjärjestyksessä. Emme järjestä pääsykokeita. Kun ryhmä on täynnä, otamme oppilaan varalle mahdollista paikan vapautumista varten. Syksyllä voi vielä jälki-ilmoittautua, jos ryhmässä on tilaa.

1.9. Oppimäärän yksilöllistäminen ja henkilökohtainen opetussuunnitelma

Erityisoppilaiden huomioiminen opintojen ja opetuksen toteutuksen suunnittelussa on tärkeää. Haasteena on usein puutteellinen tieto oppilaan tilanteesta ja haasteista. Yhteistyöllä ja avoimuudella pyritään jo oppilaaksi ottamisen yhteydessä ennakoimaan erityiset haasteet ja resurssien puitteissa tukemaan erityisoppilaan opintoja ryhmässä.

Mikäli oppilas ei vammaisuuden, sairauden tai muuhun näihin verrattavissa olevan syyn vuoksi kykene opiskelemaan taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman mukaisesti, opetussuunnitelman tavoitteita voidaan yksilöllistää vastaamaan oppilaan edellytyksiä. Tällöin oppilaalle pyritään laatimaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, jossa määritellään opiskelun tavoitteet, opiskeluaika, opiskelun toteuttamistapa, tarvittavat tukitoimet, mahdolliset opintojen suoritustavat.

Oppilaan henkilökohtaisen opetussuunnitelman mukaisten tukitoimien toteuttaminen vaatii resurssien kartoitusta ja mahdollisten erityisjärjestelyjen aiheuttamien kustannusten jakamista.

1.10. Oppimisen arviointi

1.10.1. Arvioinnin tehtävä

Arvioinnin tehtävä on tukea oppilaan edistymistä opinnoissa. Arviointi on kannustavaa ja rohkaisevaa ja ohjaa oppilasta myös omien tavoitteiden asettamiseen. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota sekä

oppimisprosessiin että oppimistuloksiin. Opiskelijan ikä ja kehitysvaihe tulee huomioida arviointia tehdessä. Oppilas harjoittelee itsearviointia koko opiskelun ajan ja häntä opastetaan oman oppimisensa dokumentoimiseen ja kehittymisensä seurantaan.

1.10.2. Arviointi opintojen aikana

Oppilaan tulee saada työskentelystään ja suorituksistaan sanallista palautetta suullisesti ja/tai kirjallisesti koko opintojensa ajan. Monipuoliseen, jatkuvaan arviointiin sisältyy erilaisia palautteen antamisen tapoja ja ohjausta itsearviointiin.

Taidekoulun antamaa taiteen perusopetusta varten on laadittu arviointisuunnitelma valtakunnallisen Virvatuli itsearviointimallin pohjalta. Suunnitelma mitoitetaan paikallisiin olosuhteisiin ja taidekoulun itsearviointi- ja kehittämistoiminta pyritään vakiinnuttamaan osaksi taidekoulun toimintaa. Itsearviointia pyritään luomaan pysyvä ja suunnitelmallinen toimintatapa, joka auttaa kehittämään taidekoulun toimintaa ja yhteistyötä muiden toimijoiden, oppilaiden huoltajien, kunnallisten päättäjien ja kaupungin sivistyslautakunnan kanssa.

1.10.3. Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksi lukeminen

Oppilaalla on oikeus saada opetussuunnitelman tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä vastaavat aikaisemmin suorittamansa opinnot tai muutoin hankittu osaaminen arvioiduksi ja tunnustetuksi. Osaamisen tunnustamisen tulee perustua selvityksiin oppilaan opinnoista tai näyttöihin osaamisesta. Tätä osaamista verrataan hyväksi luettavan opintokokonaisuuden tavoitteisiin ja sisältöihin.

Lapuan taidekoulun visuaalisten taiteiden yhteisiä opintoja ja teatterin ja tanssin yhteisiä opintoja voidaan hyväksi lukea yhteisiin opintoihin siltä osin kun ne vastaavat tavoitteiltaan ja sisällöltään toisen taiteenalan yhteisiä opintoja. Myös kaikkien taiteenalojen teemaopintoja voidaan soveltuvilta osin lukea hyväksi ja sisällyttää toisiin opintoihin. Hyväksi lukemisesta päättää rehtori neuvoteltuaan oppilaan opettajan kanssa.

1.11. Todistukset ja niihin merkittävät tiedot

Taiteen perusopetuksen oppilas saa pyynnöstä osallistumistodistuksen ja kun opinnot on kokonaan suoritettu hän saa päättötodistuksen.

1.11.1. Päättötodistus

Oppilas saa taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistuksen suoritettuaan opetussuunnitelman mukaiset 500 tunnin opinnot ja saavutettuaan opinnoille asetetut tavoitteet. Todistuksesta on käytävä selville, missä suuntautumisvaihtoehdossa oppilas on opiskellut.

Päättötodistuksen tulee sisältää seuraavat asiat:

- koulutuksen järjestäjän ja oppilaitoksen nimi
- taiteenala ja opinnot, joista päättötodistus annetaan
- oppilaan nimi ja syntymäaika - opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat opintokokonaisuudet ja oppilaan saaman opetuksen tuntimäärä, rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- lainsäädäntö, johon koulutus perustuu
- opetusministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä tai kunnan päätös (päivämäärä) opetussuunnitelman hyväksymisestä
- maininta, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen vahvistamien taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti.

1.11.2. Osallistumistodistus

Oppilaalle annetaan pyydettyä osallistumistodistus suoritetuista opintokokonaisuuksista.

1.12. Yhteistyö

Taidekoulu tekee tiivistä yhteistyötä oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa tiedottamalla säännöllisesti taidekoulun toiminnasta, osallistamalla ja pyytämällä palautetta taidekoulun toiminnasta. Oppilaat ja huoltajat osallistuvat yhdessä opettajien kanssa taidekoulun Virvatuli-itsearviointiin.

Taidekoulun toimintaympäristö kulttuurikeskus Vanhassa Paukussa antaa hyvät edellytykset yhteistyön kehittämiseksi ja lisäämiseksi alueen muiden kulttuuritoimijoiden kanssa. Erityisesti taiteen perusopetuksen laajaa oppimäärää antava Lapuan musiikkiopisto on luonnollinen yhteistyökumppani vuosittaisessa toiminnassa ja esim. hankeyhteistyössä.

Kulttuurikeskus Vanhan Paukun alue tarjoaa tiiviit yhteistyömahdollisuudet myös kulttuuritoimen, taidemuseon, kirjaston ja teatterin kanssa. Taidekoulun visuaalisten taiteiden vuosittaisen kevätnäyttelyn järjestämispaikaksi on vakiintunut kunnan kulttuuritoimen hallinnoima kulttuurikeskuksen Patruunagalleria. Taidekoulun oppilasryhmien opetuksessa hyödynnetään myös aktiivisesti Lapuan taidemuseon ja Patruunagallerian vaihtuvaa näyttelytarjontaa ja yhteistyötä harrastajateatterien kanssa. Nuorisotoimen kanssa tehdään yhteistyötä mm. tilojen käytössä.

Yhteistyötä tehdään myös paikallisten ja alueellisten yritysten ja yhdistysten kanssa. Näin taidekoulun oppilaat saavat kokemuksia asiakaslähtöisyydestä, yrittäjyydestä ja yhteisöllisyydestä.

Lapuan taidekoulu on aktiivinen toimija maakunnan taiteen perusopetuksen toimijoiden yhteistyöverkostossa. Taidekoulu pyrkii olemaan yhteistyössä myös Lapuan yleissivistävien ja muiden oppilaitosten ja päiväkotien sekä lähikuntien muiden taiteen perusopetusta tarjoavien oppilaitosten kanssa. Yhteistyötä tehdään ajoittain myös lähiseudun muiden kulttuurilaitosten, kulttuuriyhdistysten, yritysten sekä taiteilijoiden ja käsityöläisten kanssa. Muita yhteistyötahoja ovat kunnan sivistyslautakunta, Etelä-Pohjanmaan liitto, Opetusministeriö, Opetushallitus, taidekorkeakoulut ja taiteen perusopetusta antavien opettajien yhteistyöverkostot.

Tanssin opetus- ja esitystoiminnan yhteistyökumppanina on Balettiyhdistys Illuusio ry., jonka toiminnan tarkoituksena on tukea lapualaista baletin harrastamista ja tuntemusta. Yhdistys on perinteisesti vastannut kevätnäytösten järjestelyistä ja retkistä erilaisiin balettiesityksiin, mutta yhteistyö muodot voivat vaihdella vuosittain. Resurssien mukaan opinnoissa tehdään yhteistyötä myös taidekoulun muiden taiteenalojen kanssa, sekä esimerkiksi Lapuan musiikkiopiston kanssa tanssijoiden ja live-musiikin saattamiseksi yhteen tanssitunneilla ja/tai esiintymisissä.

Lapuan taidekoulu on Suomen lasten ja nuorten kuvataidekoulujen liiton jäsen ja sitä kautta jäsen myös Taiteen perusopetuksen liitossa. Jäsen voi osallistua liiton järjestämään täydennyskoulutukseen ja liiton koordinoimiin valtakunnallisiin taidekasvatushankkeisiin.

Taidekoulu pyrkii tekemään kansainvälistä yhteistyötä mm. kaupungin ystävyyskuntien taidekoulujen kanssa. Taidekoulu osallistuu kansalaisopiston kansainväliseen hanketoimintaan.

1.13. Toiminnan jatkuva kehittäminen

1.13.1. Opetuksen ja oppimisympäristön kehittäminen

Taidekoulu on aktiivisesti mukana valtakunnallisessa taiteen perusopetuksen kehittämistyössä osallistumalla mm. taiteen perusopetusliiton tarjoamiin koulutuksiin. Kansalaisopistojen liitto tukee myös taiteenperusopetusta hankkein, seminaarein ja järjestämällä opettajien täydennyskoulutusta.

Kansalaisopiston yhteydessä toimiva Mediapaja tukee taidekoulun mediakasvatuksen kehittämistä tarjoamalla koulutusta, teknistä tukea sekä työvälineitä taidekoulun oppilaille ja opettajille.

Taidekoulun oppimisympäristöt ovat moninaistuneet ja moninaistuvat edelleen uuden opetussuunnitelman myötä. Oppiminen tulee tapahtumaan hyvin monenlaisissa ympäristöissä aina tavoitteiden ja sisällön vaatimien haasteiden mukaan ja tässä hyödynnetään paikallisia ja alueellisia mahdollisuuksia, ulko- ja sisätiloja, rakennettua ja luonnonympäristöä.

1.13.2. Opettajien yhteistyö

Taidekoulun opettajien kaikkien taiteenalojen yhteiset palaverit järjestetään lukukausittain ja yhteissuunnittelu mahdollistaa kehittämishankkeita ja yhteistä toimintaa. Tuntiopettajien osallistumista tuetaan resurssien mukaan.

1.13.3. Virvatuli-itsearviointi

Lapuan taidekoulussa on käytössä Virvatuli itsearviointi, joka on liitetty osaksi kansalaisopiston CAF-itsearviointia ja kehittämistyötä. Taidekoulu toteuttaa itsearviointisuunnitelman mukaista toimintaa.

2. Kuvataide

Kuvataiteen perusopetuksen tehtävänä on kehittää visuaalisen havainnoinnin, ajattelun, ilmaisun, tulkinnan ja arvottamisen taitoja. Opinnot tukevat oppilaan itsetuntemuksen kasvua ja identiteetin rakentumista kasvattaen tarkastelemaan omaa itseä. Näin luodaan edellytyksiä uuden oppimiselle. Opetus vahvistaa oppilaan kokemusta itsestään visuaalisen kulttuurin aktiivisena toimijana sekä luovana ja vastuullisena yhteisön jäsenenä. Opinnot kartuttavat kulttuurista osaamista kuvataiteen keinoin.

Opetuksessa rakennetaan yhteyksiä oppilaiden omien kuvakulttuurien (esimerkiksi sarjakuva, elokuvat, videopeli- tai urheilukuvasto), kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin välille. Oppilaille luodaan mahdollisuuksia syventyä heille merkityksellisiin sisältöihin, teemoihin ja ilmaisun keinoihin. Heidän kokemusmaailmaansa kiinnittyvällä lähestymistavalla luodaan perustaa oivaltavalle oppimiselle ja tekemisen ilolle. Opinnoissa tarkastellaan jatkuvaa visuaalisen kulttuurin muuntumista. Se ilmenee hyvin monimuotoisena ja rajoiltaan avoimena, koska se perustuu tekijöidensä ja kokijoidensa vapaasti mieleen tuleviin asioihin. Kuvataide ei synny irrallaan ympäröivästä maailmasta ja kulttuurista eikä nykytaide sulje pois muun visuaalisen kulttuurin kuvia ja aiheita taiteeseen sopimattomina. Oppilasta kannustetaan nauttimaan kuvataiteesta sekä ohjataan arvostamaan omaa ja muiden taiteellista työtä.

Kuvataiteen perusopetuksen tehtävänä on tukea oppilaan identiteetin rakentumista, itsetuntemuksen kasvua ja kulttuurista osaamista kuvataiteen keinoin. Opetus vahvistaa oppilaan kokemusta itsestään visuaalisen kulttuurin aktiivisena toimijana sekä luovana ja vastuullisena yhteisön jäsenenä. Opinnot kehittävät visuaalisen havainnoinnin, ajattelun, ilmaisun, tulkinnan ja arvottamisen taitoja sekä luovat edellytyksiä uuden oppimiselle.

Keskeisiä oppisisältöjä ovat piirustus ja maalaus, muotoilu, grafiikka, keramiikka, valokuva, elokuva, video, kuvallinen media, monitaiteelliset työmuodot sekä taiteen ja kulttuurien tuntemus.

Opintoihin voi sisältyä myös kuvanveistoa, arkkitehtuuria ja tekstiilitaidetta, sarjakuva, ympäristö- ja yhteisö-, performanssitaidetta.

2.1. Varhaisiän taidekasvatus

Lähtökohtana varhaisiän opinnoissa ovat lapsen maailmaa koskettavat visuaalisen kulttuurin ilmiöt. Opetuksessa kuvataidetta ja visuaalista maailmaa lähestytään leikin keinoin rohkaisten lasta ilmaisemaan ja pohtimaan havaintojaan ja tulkintojaan nähdystä, kuullusta, koetusta ja kuvitellusta. Tutkivat, kokeilevat ja monitaiteelliset työskentelytavat vahvistavat lapsen aktiivista toimijuutta ja moniaistista suhdetta maailmaan. Opetus kannustaa iloitsemaan omasta ja toisten työstä ja toimimaan ryhmässä muut huomioiden. Motorisia taitoja ja pitkäjänteisyyttä harjoitellaan kokeilemalla erilaisia työtapoja ja välineitä.

2.2. Yhteiset opinnot

Opintokokonaisuuksien tavoitteet ja sisällöt rakennetaan niin, että ne opintojen edetessä monipuolistuvat ja syvenevät ottaen huomioon oppilaan iän ja kehitysvaiheen. Työskentelyssä huomioidaan turvallisuus kestävä kehitys.

2.2.1. Tavoitteet

Yhteisten opintojen tavoitteena on taiteenalan perustaitojen hankkiminen. Opinnoissa rohkaistaan ja tuetaan oppilaan kuvallista ilmaisua, omakohtaisen taidesuhteen muotoutumista, oppilaan minäkuvan ja itsetunnon rakentumista ja identiteetin toteutumista vuorovaikutuksessa toisiin yhteisön jäsenenä.

Taidesuhde

Tavoitteena on tukea taidekäsityksen ja itsetuntemuksen kehittymistä tavoitteellisesti etenevän kuva-ilmaisun avulla. Oppilasta kannustetaan oman ilmaisun kehittämiseen refleктоivan kuvallisen työskentelyn kautta. Yhteisissä opinnoissa innostetaan oppilasta tutustumaan kuvailmaisun keinoihin ja prosesseihin monipuolisesti ja taiteiden välisesti, toisaalta myös oppilaille itselleen merkityksellisen taiteen innoittamana.

Visuaalinen lukutaito

Tavoitteena on innostaa oppilasta havainnoimaan ympäristöä moniaistisesti sekä hyödyntäen taiteiden ja tieteiden välisyyttä. Kannustetaan oppilasta tutkimaan erilaisia kuvia, median ilmiöitä ja visuaalisuutta ympäristössä. Ohjataan visuaalisen kulttuurin tulkintoihin eri näkökulmista keskustelemalla ja käyttämällä erilaisia kuvatulkinnan keinoja ja rohkaistaan oppilasta jatkamaan tulkintaa itsenäisesti. Opintojen edetessä innostetaan oppilasta pohtimaan kuvataidetta historiallisesta, kulttuurisesta, yhteiskunnallisesta ja tulevaisuuden näkökulmasta.

Osallisuus ja vaikuttaminen

Tavoitteena on kannustaa pohtimaan kuvataiteessa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviä arvoja. Rohkaistaan myös oppilasta tarkastelemaan omassa kuvailmaisussa ja toiminnassa ilmeneviä arvoja. Ohjataan oppilasta kriittisen ajattelun kehittämiseen ja kannustetaan omien näkemysten ja kannanottojen ilmaisuun taiteen keinoin. Oman taidesuhteen ja visuaalisen lukutaidon karttuessa osallisuus ja vaikuttamisen mahdollisuudet kasvavat.

2.2.2. Keskeiset sisällöt

Opetuksessa tutkitaan ihmisenä olemista, luontoa ja kulttuuria taiteen keinoin. Kuvataide nähdään henkilökohtaisten, yhteisöllisten ja kulttuuristen merkitysten kantajana, välittäjänä ja purkajana.

Kuvan kieli ja taiteen ilmaisukeinot

Opetuksessa tutkitaan kuvan kieltä ja merkitysten rakentumista, harjoitellaan visuaalista havaitsemista, ajattelua, sanallistamista ja keskustelua kuvista. Taidekoulussa kokeillaan erilaisten välineiden ja materiaalien ilmaisullisia mahdollisuuksia ja hyödynnetään digitaalisten sekä muiden teknologioiden mahdollisuuksia taiteellisessa ilmaisussa. Lapuan taidekoulussa opiskellaan muun muassa piirustusta, maalausta, kuvanveistoa, arkkitehtuuria ja muotoilua, grafiikkaa, keramiikkaa ja valokuvausta. Lisäksi opintoihin voidaan sisällyttää elokuvaa ja videotaidetta, sarjakuvaa, tekstiilitaidetta, ympäristö- ja yhteisötaidetta sekä uudempia että monitaiteisia työmuotoja. Oppilas harjoittelee kuvan visuaalisten peruselementtien käyttämistä.

Omat kuvat

Opetukseen nostetaan sisältöjä oppilaiden omista havainnoista, kokemuksista, toimintatavoista ja elinpiiristä sekä sisältöjä heille merkityksellisistä kuvakulttuureista. Opinnoissa pohditaan omien kuvien henkilökohtaisia merkityksiä ja rakennetaan siltoja niiden ja muun visuaaliseen kulttuuriin välille.

Taiteen maailmat

Yhteisissä opinnoissa tutkitaan teoksia, jotka edustavat eri aikakausia, kulttuureja ja visuaalisten taiteiden lajeja. Tutustutaan nykytaiteen toimintatapoihin, pohditaan taiteen kulttuurisidonnaisuutta ja käsitellään taiteen historiallisia, sosiaalisia ja yhteiskunnallisia merkityksiä ja hyödynnetään mahdollisuuksia osallistua paikalliseen taidetoimintaan. Kulttuurista osallisuutta saadaan aikaan myös tekemällä elävää lastenkulttuuria esimerkiksi näyttelytoiminnalla. Opetuksessa tutustutaan taide – ja kulttuurikohteisiin, kuten Kulttuurikeskus Vanhaan Paukkuun ja sen kulttuuripalvelujen kokonaisuuteen, joista luonnollisia yhteistyötahoja ovat Lapuan taidemuseo ja Patruunagalleria. Mahdollisuuksien mukaan tutustutaan paikallisten visuaalisten alojen ammattilaisten työhön tai kansainvälisiin residenssitaitelijoihin. Opetus tarttuu myös ajankohtaisiin taiteen ilmiöihin.

Visuaalinen ympäristö

Opetuksessa tutustutaan moniaistisesti erilaisiin luonnonympäristöihin tai rakennettuihin ympäristöihin hyödyntämällä esimerkiksi rakennushistoriallisia tai muuten visuaalisesti kiinnostavia kohteita Lapualla. Tutkitaan esine- ja mediaympäristöjä sekä visuaalisia osakulttuureja. Opinnoissa harjoitellaan visuaalisen

ympäristön esteettistä, ekologista ja eettistä arvottamista sekä käsitellään ympäristön merkitysten rakentumista lähtien oppilaan näkökulmasta tilojen käyttäjänä laajentaen muihin näkökulmiin. Ympäristöt muokkaavat ja ohjaavat elämää, siitä tehtyjä kuvia ja kulttuuria.

Tarkempi opintojen sisältöjen suunnittelu tapahtuu vuosittain.

2.3. Kuvataiteen teemaopinnot

2.3.1. Tavoitteet

Kuvataiteen teemaopinnoissa laajennetaan oppilaan yhteisissä opinnoissa hankittuja taitoja. Opintojen tavoitteena on kuvataiteellisen ajattelun ja ilmaisun syventäminen sekä tietojen ja vaikuttamismahdollisuuksien kehittäminen. Oppilas voi valita teemaopintoja vuosittain tarjolla olevista kokonaisuuksista.

Taidesuhde

Oppilasta kannustetaan taidekäsityksensä kehittämiseen tavoitteellisen kuvailmaisun, hänelle merkityksellisen taiteen ja oman oppimisen arvioinnin kautta. Oppilasta rohkaistaan identiteettinsä pohdintaan kuvan tekemisen ja tulkinnan avulla. Tavoitteena on tukea oppilasta osaamisensa kehittämisessä sekä tavoitteidensa ja näkemystensä mukaisessa, itsenäisessä tai yhteistoiminnallisessa kuvallisessa työskentelyssä. Kannustetaan oppilasta käyttämään erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja uusia ilmaisun keinoja sekä syventämään kuvailmaisun taitojaan.

Visuaalinen lukutaito

Teemaopinnoissa rohkaistaan oppilasta ilmaisemaan havaintojaan ja ajatuksiaan kuvallisesti sekä hyödyntämällä taiteiden ja tieteiden välisyyttä. Vahvistetaan oppilaan kykyä käyttää kuvan kieltä, kuvallisia muuttujia ja kerronnan keinoja. Kehitetään oppilaan taitoa tutkia visuaalista kulttuuria tekijän, katsojan ja teoksen näkökulmista sekä perustella omia tulkintojaan. Oppilasta ohjataan laajentamaan kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuntemustaan.

Osallisuus ja vaikuttaminen

Oppilasta tuetaan hänen ilmaistessaan näkemyksiään taiteessa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmenevistä arvoista ja ohjataan oppilasta ottamaan huomioon esteettiset, ekologiset ja eettiset arvot sekä itsenäisesti että ryhmässä toimiessaan. Opintojen tavoitteena on ohjata oppilasta kehittämään kriittistä ajatteluaan tarkastelemalla arvojen merkitystä omassa elinympäristössä, yhteiskunnassa ja globaalissa maailmassa sekä ohjata oppilasta ilmaisemaan näkemyksiään ja mielipiteitään taiteen keinoin. Oman taidesuhteen syventyessä ja visuaalisen lukutaidon kartuttua osallisuus ja vaikuttamisen mahdollisuudet ovat kasvaneet. Pyritään osallistumaan ja vaikuttamaan elämään käsittelemällä ja tekemällä näkyväksi paikallisesti vaikuttavia ilmiöitä esimerkiksi yhteisötaiteen keinoin toimimalla vuorovaikutuksessa taidekouluyhteisön tai muiden lapualaisten kanssa.

2.3.2 Keskeiset sisällöt

Opetuksessa tutkitaan taiteen keinoin ihmisenä olemista, luontoa ja kulttuuria. Opetus-suunnitelman taidekäsityksen mukaan kuvataide on henkilökohtaisten, yhteisöllisten ja kulttuuristen merkitysten kantaja, välittäjä ja purkaja.

Kuvan kieli ja taiteen ilmaisukeinot

Teemaopinnoissa tutkitaan kuvan kieltä ja syvennetään ymmärrystä kuvan merkitysten rakentumisesta sekä harjoitellaan visuaalista havaitsemista ja ajattelua, sanallistamista ja keskustelua kuvista. Opinnoissa kokeillaan erilaisten välineiden ja materiaalien ilmaisullisia mahdollisuuksia sekä hyödynnetään digitaalisten ja muiden teknologioiden mahdollisuuksia taiteellisessa ilmaisussa. Joitain opintokokonaisuuksia voidaan tarjota toteutettaviksi kokonaan Mediapajan tilassa ja välineillä.

Omat kuvat

Opetukseen tuodaan oppilaiden havainnoista, kokemuksista, toimintatavoista ja elämänpiiristä sekä heille merkityksellisistä kuvakulttuureista nousevia sisältöjä. Opintoissa pohditaan oppilaiden omien kuvien henkilökohtaisia merkityksiä ja niiden suhdetta muuhun visuaaliseen kulttuuriin.

Taiteen maailmat

Opetuksessa tutkitaan eri aikakausien ja kulttuureiden teoksia ja visuaalisten taiteiden lajeja. Syvennyttään nykytaiteen toimintatapoihin, pohditaan taiteen kulttuurisidonnaisuutta sekä käsitellään taiteen historiallisia, sosiaalisia ja yhteiskunnallisia merkityksiä. Opetuksessa hyödynnetään mahdollisuuksia osallistua paikalliseen taidetoimintaan, kuten taideprojekteihin tai osallistaviin teoksiin Kulttuurikeskus Vanhan Paukun vaihtuvissa näyttelyissä. Opintoissa tutustutaan taiteen instituutioihin, kuten Lapuan taidemuseoon, julkisiin teoksiin ja muihin kulttuurikohteisiin, ajankohtaisiin taiteen ilmiöihin ja sekä paikallisten visuaalisten alojen ammattilaisten että taiteilijoiden ja työhön Lapualla.

Visuaalinen ympäristö

Opetuksessa tutkitaan moniaistisesti erilaisia luonnonympäristöjä, rakennettuja ympäristöjä ja hyödynnetään rakennushistoriallisia tai muuten visuaalisesti kiinnostavia kohteita Lapualla. Tutkitaan esine- ja mediaympäristöjä ja visuaalisia osakulttuureja. Opintoissa harjoitellaan visuaalisen ympäristön esteettistä, ekologista ja eettistä arvottamista sekä käsitellään ympäristön merkitysten rakentumista.

Tarkempi tavoitteiden mukainen sisältöjen suunnittelu tapahtuu vuosittain.

2.4. Aikuisten kuvataiteen opetus

Aikuisten opetus rakennetaan kuvataiteen yleisen oppimäärän tavoitteiden ja keskeisten sisältöjen mukaisesti. Opintoissa syvennetään aikuisen oppijan henkilökohtaista suhdetta kuvataiteeseen sekä tuetaan hänen identiteettiään taiteentekijänä. Opetuksessa perehdytään monipuolisesti nykytaiteen toimintatapoihin, ilmaisukeinoihin ja käsitteisiin sekä tunnistetaan itselle merkityksellisiä kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin ilmiöitä. Opintoissa kehitetään käsitteellistämisen, sanallistamisen ja kriittisen ajattelun valmiuksia. Aikuisten opetuksessa huomioidaan oppijan osaamis- ja kokemuspohja sekä oppimisen tarpeet. Opetuksessa hyödynnetään monipuolisesti erilaisia taiteellista ajattelua syventäviä työskentelytapoja kuten kuvien tulkintaa, yhteistyöprojekteja, luentoja, keskusteluja ja näyttelykäyntejä. Opiskelijaa ohjataan pitkäjänteisten oppimistavoitteiden asettamiseen, elämänhistoriansa ja -kokemustensa tutkimiseen taiteellisen toiminnan lähtökohtana sekä oman kuvallisen ilmaisun kriittiseen reflektointiin. Opetuksessa hyödynnetään aktiivisesti digitaalisten oppimisympäristöjen mahdollisuuksia. Opinnot antavat valmiuksia elinikäiseen oppimiseen sekä niitä voi hyödyntää omassa työssä ja harrastuksissa. Tarkempi opintojen sisältöjen suunnittelu tapahtuu koulutusta järjestettäessä.

2.5. Työtavat kuvataiteen opetuksessa

Tehtäviin valitaan työtapoja, jotka ohjaavat vuorovaikutukseen, yhdessä tekemiseen, toisiltaan oppimiseen ja oman oppimisen tarkasteluun. Työtapojen valinnoissa otetaan huomioon myös yksilölliset tarpeet, kiinnostuksen kohteet ja tavoitteet. Oppilaille osoitetaan aktiivinen rooli työtapojen valinnassa.

Taidekoulussa käytetään monipuolisesti erilaisia oppimisympäristöjä, teknologioita ja mediavälineitä. Työtapojen monimuotoisuutta edistetään hyödyntämällä Kulttuurikeskus Vanhan Paukun ja kansalaisopiston tiloja, kulttuuripalveluja ja muita toimijoita Lapualla, taidekoulun verkostoja ja globaaleja mahdollisuuksia. Tavoitteena työtapojen valinnoilla on, että ne edistävät tutkivaa asennetta uuden oppimisessa, kriittisen ajattelun kehittymistä ja motivoivat opiskeluun.

Työtavoilla mahdollistetaan materiaalien, tekniikoiden ja ilmaisukeinojen monipuolinen käyttö, pitkäjänteinen harjoittelu ja taitojen syventäminen. Oppilaita kannustetaan kokeilemiseen, improvisointiin ja sattuman hyödyntämiseen.

2.6. Oppimisen arviointi kuvataiteen opetuksessa

Oppimisen arvioinnin tehtävä on tukea kuvataiteen opintojen edistymistä, ohjata uuden oppimiseen ja arvostamaan toisten näkemyksiä.

Arvioinnin kohteena ovat kuvataiteen yleisen oppimäärän tavoitteet; taidesuhde, visuaalinen lukutaito sekä osallisuus ja vaikuttaminen. Arviointeihin tulee sisältyä palautetta kaikista asetetuista tavoitteista.

Arviointi on jatkuvaa ja monipuolista. Siihen tulee sisältyä erilaisia palautteen tapoja sekä ohjausta itse- ja vertaisarviointiin. Oppilasta rohkaistaan antamaan ja vastaanottamaan palautetta. Arviointitaitoja harjoitellaan taidekouluvuosien kuluessa. Oppilasta perehdytetään kuvataiteen arvioinnin periaatteisiin ja käytäntöihin. Itsearvioinneissa oppilasta ohjataan hahmottamaan oppimistavoitteitaan, havainnoimaan omaa työskentelyä ja tarkastelemaan oppimisen edistymistä.

Yhteisissä opinnoissa arvioinnilla tuetaan oppilasta kuvataiteen perustaitojen hankkimisessa. Jatkuvalla arvioinnilla ja muulla palautteella vahvistetaan oppilaan kuvallista ilmaisua, taidesuhteen muotoutumista ja identiteetin rakentumista. Oppilasta kannustetaan oman oppimisen sanallistamiseen.

Teemaopintojen arvioinnilla tuetaan oppilasta yhteisissä opinnoissa hankkimiensa taitojen laajentamisessa. Jatkuvalla arvioinnilla ja muulla palautteella kehitetään oppilaan kuvataiteellista ajattelua, kuvailmaisua, tietoja ja vaikuttamismahdollisuuksia.

Lapuan taidekoulu järjestää vuosittain visuaalisten taiteiden yhteisen näyttelyn Patruunagalleriassa. Näyttelyiden ja muiden tapahtumien kautta oppilaat voivat saada myös julkista palautetta.

Taiteen perusopetuksen yleiseen oppimäärään ei kuulu päättötyötä, mutta oppilas toteuttaa valmistuessaan opinnoistaan kuvallis-sanallisen oppimisportfolion, jonka tavoitteena on tarkastella ja hahmottaa, mitä on taidekoulu aikana oppinut.

3. Käsityö

Lapuan taidekoulun käsityötaiteen opetuksessa tarjotaan oppilaalle erilaisia kokemuksia käsityöstä, muotoilusta ja teknologiasta, joiden avulla oppilas saa myönteisen suhteen käsitöiden elinikäiseen tekemiseen sekä myönteiseen itsetuntoon. Opetuksessa eri materiaalien ja tekniikoiden käytön avulla autetaan ja kannustetaan oppilasta löytämään oma ilmaisu, ongelmanratkaisu ja tekemisen tapa.

Ympäristö, kulttuuri ja kotipaikkakunta on hyvä havaintojen lähde, joiden pohjalta voi myös omia käsitöitä tai teoksia rakentaa. Oman perheen käsityön tekijät sekä paikkakunnan käsityöryhmittäjät tai perinteisesti paikkakunnalla valmistetuilla käsityötuotteilla on iso merkitys omaan käsityötaustaan. Oppilasta kannustetaan arvostamaan niin omia kuin muidenkin käsitöitä sekä havainnoimaan oman paikkakunnan/maakunnan käsityökulttuuria ja -perinnettä.

Oppilasta autetaan näkemään käsityö monitieteellisenä ilmiönä. Oppilasta kannustetaan olemaan utelias taiteiden ja tieteiden välillä sekä löytämään uusia oivalluksia. Lapuan taidekoulun käsityötaiteen opintojen tavoitteena on innostaa oppilasta käsityön, kulttuurin ja muotoilun elinikäiseen harrastamiseen.

3.1. Varhaisiän käsityökasvatus

Varhaisiän käsityökasvatuksen tavoitteena on tutustua lähiympäristöön havainnoiden, ihmetellen, tulkiten, leikkien ja elämyksellisesti kokeillen. Käsityön opinnoissa kokeillaan ja harjoitellaan taitoja erilaisten tekniikoiden, materiaalien ja välineiden turvallisen käytön avulla. Toiminta ja tekeminen rakentuvat oppilaiden omakohtaisille elinympäristön kokemuksille sekä kulttuuri- ja taideilmiöille. Opinnoissa harjoitellaan toisten huomioimista, ryhmätöitä ja omaan työhön keskittymistä sekä edellytysten mukaan omasta työtilasta ja -välineistä huolehtimista. Opetus tukee oppilaan ajattelun ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä ja auttaa näin lapsen myönteisen minäkuvan muodostumista. Opinnot muodostavat pohjaa myöhemmille opinnoille.

3.2. Käsityön yhteiset opinnot

3.2.1. Tavoitteet

Taidot ja muotoilu

Käsityön yhteisten opintojen tarkoituksena on hankkia käsityön perustaidot. Oppilasta innostetaan kehittämään käsityön tekemisessä, suunnittelussa ja toteuttamisessa tarvittavia taitoja. Opinnoissa tutustutaan käsityöhön, teknologiaan ja muotoiluun sekä tarkastellaan käsityötä yhteiskunnallisena, kulttuurisena ja monitieteisenä ilmiönä.

Oppilasta rohkaistaan ja tuetaan kädentaitojen harjoittelussa, omien tavoitteiden asettamisessa ja niiden saavuttamisessa sekä kannustetaan havainnoimaan arjen elinympäristöstään nousevia tarpeita. Materiaalien ja tekniikoiden monipuolisella käytöllä herätetään oppilaan innostusta uusien taitojen kokeilemiseen ja rohkeaan ilmaisuun. Oppilaita ohjataan hahmottamaan käsityö prosessina. Varsinkin ensimmäisten opintokokonaisuuksien aikana painotetaan oppilaan ymmärrystä työohjeiden, -menetelmien ja -järjestyksen yhteyttä lopputulokseen. Välineiden ja tekniikoiden turvallinen käyttö on tärkeä osa koko yhteisiä opintoja.

Yhteiskunta ja kulttuuri

Jokaista oppilasta kannustetaan aktiiviseksi käsityökulttuurin havainnoijaksi, kuluttajaksi, toimijaksi ja tekijäksi. Jokaisen oppilaan ajatukset, tunteet ja tulkinnat niin käsityöstä kuin ympäristöstä ja kulttuuristakin koetaan tärkeäksi. Pohditaan omien valintojen vaikutuksia käsityössä ja mietitään mitä on käsityön kulttuuriperintö Lapualla. Varsinkin yhteisten opintojen loppupuolella tarkastellaan miten ja miksi käsityötä tehdään esim. Lapualla ja Suomessa. Tämän lisäksi tutustutaan muiden kulttuurien käsitöihin sekä käsityöryhmittäjäyteen.

Taiteiden ja tieteiden välisyys

Oppilaita ohjataan hahmottamaan käsityötä taiteita ja tieteitä yhdistävänä ilmiönä sekä kannustaan pohtimaan toimintaansa kestäväen kehityksen näkökulmasta. Koko yhteisten opintojen aikana oppilaita innostetaan kekseliäisyyteen ja luovaan ongelmanratkaisuun.

3.2.2. Keskeiset sisällöt

Yhteisissä opinnoissa tehdään erilaisia tuotteita, teoksia ja palveluita yksin sekä ryhmässä niin itselle kuin toisille. Materiaalit ja tekniikat valitaan tehtävien tuotteiden ja teosten mukaan. Palveluissa tekeminen on osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia. Erilaiset yhteistyöt eri taiteenalojen välillä ovat myös mahdollisia.

Käsityön yhteisten opintojen keskeiset sisällöt ovat *Pukeutuminen, Esine- ja tekstiiliympäristöt, Palveluympäristöt* sekä *Rakennetut ja luonnonympäristöt*. Sisältöalueet toteutuvat opetuksessa aihepiireinä. Oppilaille merkitykselliset ilmiöt ovat lähtökohtana sisältöjen valinnassa. Kaikkia keskeisiä sisältöjä pohditaan esteettisyyden, eettisyyden, ekologisuuden näkökulmasta. Opinnoissa tarkastellaan laaja-alaisesti kaikkien keskeisten sisältöjen osa-alueita.

Pukeutumista tarkastellaan identiteetin muotoutumisen ja yhteisöön kuulumisen, vaatetusteknologian, muoti-ilmiöiden, fysiologian ja eri kulttuurien näkökulmista. *Esine- ja tekstiiliympäristöjä* tarkastellaan asumisen, toiminnallisuuden, teknologian, muotoilun, muoti-ilmiöiden ja eri kulttuurien näkökulmista. *Palveluympäristöjä* tarkastellaan hyvinvoinnin, kokemuksellisuuden, asiakaslähtöisyyden ja yrittäjyyden näkökulmista. *Rakennettuja ja luonnonympäristöjä* tarkastellaan osallisuuden, yhteisöllisyyden, hyvinvoinnin ja ihmisten viihtyvyyden näkökulmista.

Tarkempi opintojen sisältöjen suunnittelu tapahtuu vuosittain.

3.3. Käsityön teemaopinnot

3.3.1. Tavoitteet

Käsityön teemaopinnoissa oppilaan yhteisissä opinnoissa hankkimia taitoja laajennetaan. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden erilaiset vahvuudet ja kiinnostuksen kohteet, paikalliset resurssit, ajankohtaiset ilmiöt sekä paikallisuus. Teemaopintoihin voi sisältyä vaihtoehtoisia opintokokonaisuuksia.

Taidot ja muotoilu

Teemaopinnoissa oppilasta ohjataan ja rohkaistaan syventämään kädentaitojaan sekä materiaalien ja tekniikoiden tuntemusta. Oman ympäristön havainnointi ja arjen elinympäristön haasteet voivat herättää kysymyksiä joihin pohditaan ratkaisuja. Vahvistaa oppilaan omaa ilmaisua uusilla taidoilla. Teemaopinnoissa kehitetään oppilaan kykyä hallita omaa käsityöprosessia pohtimalla työhohjetta, -järjestystä ja -menetelmiä omassa työskentelyssään.

Yhteiskunta ja kulttuuri

Oppilasta rohkaistaan syventämään käsityökulttuurin tuntemusta sekä osallistumaan käsityökulttuurin elävän kulttuuriperinnön kehittämiseen. Oppilasta ohjataan pohtimaan ja ymmärtämään omien valintojen vaikutus tuotteen laatuun ja elinkaareen sekä auttaa oppilasta tekemään eettisesti kestäviä valintoja. Oppilasta ohjataan ympäristön ja käsityökulttuurin havainnointiin sekä paikallisen yritystoiminnan ja käsityöyrittäjyyteen tutustumaan.

Taiteiden ja tieteiden välisyys

Oppilasta ohjataan ymmärtämään käsityötä monitaiteellisena ja -tieteisenä ilmiönä sekä etsimään uutta, ennen näkemätöntä ja hyödyntää sitä käsityössä. Oppilaita kannustetaan yhteisölliseen toimintaan ja kekseliäisyyteen.

3.3.2. Keskeiset sisällöt

Käsityön teemaopinnoissa tuotetaan tuotteita, teoksia ja palveluita yksin ja yhdessä sekä itselle että toisille. Tuotteissa käytettävyyks ja tarkoituksenmukaiset materiaalit luovat perustan käsityölliselle tekemiselle. Teoksissa materiaalit ja tekniikat toimivat ilmaisun välineinä. Palveluissa tekeminen ilmenee osallisuutena, yhteisöllisyytenä ja hyvinvointina. Käsityössä teknologiaa tutkitaan tekemisen ja ilmaisun välineenä. Muotoilua tarkastellaan kokonaisvaltaiseen tuottamiseen kuuluvana toimintana. Käsityötä, teknologiaa ja muotoilua käsitellään kulttuurisina, yhteiskunnallisina, monitieteisinä ja taiteeseen liittyvinä ilmiöinä.

Käsityön teemaopintojen keskeiset sisällöt ovat *Pukeutuminen, Esine- ja tekstiiliympäristöt, Palveluympäristöt* sekä *Rakennetut ja luonnonympäristöt*. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana ovat oppilaille merkitykselliset ilmiöt, joita lähestytään henkilökohtaisten kokemusten kautta kohti yleisempiä käsityön ilmiöitä. Kaikkia keskeisiä sisältöjä pohditaan esteettisyyden, eettisyyden, ekologisuuden näkökulmasta. Opintoissa tarkastellaan laaja-alaisesti kaikkien keskeisten sisältöjen osa-alueita.

Pukeutumista tarkastellaan identiteetin muotoutumisen ja yhteisöön kuulumisen, vaate- ja tekstiiliteknologian, muoti-ilmiöiden, fysiologian ja eri kulttuurien näkökulmista. *Esine- ja tekstiiliympäristöjä* tarkastellaan asumisen, toiminnallisuuden, teknologian, muotoilun, muoti-ilmiöiden ja eri kulttuurien näkökulmista. *Palveluympäristöjä* tarkastellaan hyvinvoinnin, kokemuksellisuuden, asiakaslähtöisyyden ja yrittäjyyden näkökulmista. *Rakennettuja ja luonnonympäristöjä* tarkastellaan osallisuuden, yhteisöllisyyden, hyvinvoinnin ja ihmisten viihtyvyyden näkökulmista.

3.4. Aikuisten käsityön opetus

Aikuisten opetuksessa noudatetaan käsityön yleisen oppimäärän tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä. Käsityön aikuisten opetuksen tavoitteena on oman ilmaisutavan, muotoiluajattelun ja taiteellisen työskentelyn kehittäminen. Motivoituneisuus, omatoimisuus ja aiempi osaaminen otetaan huomioon opetuksessa. Päämääränä on oppimisen ilon saavuttaminen tekemisen, vuorovaikutuksen, ponnistelemisen, uuden oivaltamisen sekä kyseenalaistavan ja kokeilevan työskentelyn avulla. Tavoitteena on, että aikuinen oppija voi syventää opintojaan itseä kiinnostaviin sisältöihin. Mahdolliset erilaiset yhteistyöhankkeet muiden alojen toimijoiden ja organisaatioiden kanssa tuovat sosiaalisen ja yhteiskunnallisen näkökulman osaksi opintoja. Opinnot antavat valmiuksia opitun hyödyntämisessä omassa työssä, harrastuksissa, elinikäisessä oppimisessa tai yritystoiminnassa. Tarkempi opintojen sisältöjen suunnittelu tapahtuu koulutusta järjestettäessä.

3.5. Työtavat käsityön opetuksessa

Käsityölle on ominaista havainnoille, pohdiskelulle, käsitteellistämiseksi, vuorovaikutukselle, arvottamiselle, tulkinnalle ja aktiivisuudelle perustuva toiminta. Se ilmenee niin opiskelijan käsityöprosessissa kuin laajemmin yhteisön jäsenenä toimiessa.

Työtapojen monipuolisilla valinnoilla tuetaan yksilöllistä tietojen ja taitojen oppimista, ilmaisua ja testaamista sekä yhteistoiminnallista käsityötä. Opetus järjestetään oppimisympäristöissä, jotka tukevat tarkoituksenmukaisesti erilaisten materiaalien, tekniikoiden ja teknologioiden tutkimista sekä niiden kekseliästä soveltamista ja oppilaiden erityisosaamisalueiden kehittymistä.

Käsityössä erilaisiin ilmiöihin tutustutaan elämyksellisesti ja kokemuksellisesti, niitä tutkimalla ja arvottamalla. Työskentelylle asetetut tavoitteet ohjaavat mielikuvitusta, ihmettelyä ja ideoiden kehittelyä. Työskentelyssä korostuu käsillä tekemisen ja oivaltamisen ilo. Työtapojen ja materiaalien valintaa ohjaavat kestävä kehityksen ja kiertotalouden periaatteet.

3.6 Oppimisen arviointi käsityön opetuksessa

Oppimisen arvioinnin tehtävänä on tukea oppilaan kehittymistä opinnoissaan, ilmaisussaan, taidoissaan sekä ohjata häntä omien tavoitteiden asettamisessa. Oman tekemisen analysointi ja reflektointi tukee oppimisen syvenemistä. Arviointia tapahtuu koko prosessin ajan monipuolisin menetelmin.

Käsityön yleisen oppimäärän arvioinnin kohteet ovat *Taidot ja muotoilu, Yhteiskunta ja kulttuuri* sekä *Taiteiden ja tieteiden välisyys*. Oppilaalle annettavaan oppimisen arviointiin sisältyy palautetta kaikista opetukselle asetetuista tavoitteista.

Monipuoliseen arviointiin sisältyy erilaisia palautteen antamisen tapoja kuten mm. arviointikeskusteluja, itse- ja vertaisarviointia. Oppilas saa jatkuvaa sanallista palautetta opinnoistaan. Näyttelyiden ja muiden esittäytymisten kautta oppilaat voivat saada myös julkista palautetta.

Oppimisen arviointi on vuorovaikutusta oppilaan, ryhmän ja opettajan välillä. Arvioinnin tavoitteena on tukea oppilaan omien tavoitteiden asettamista ja edistymisen seuraamista suhteessa niihin. Oppimista ja osaamista arvioidaan monipuolisesti oppilaan oppimisprosessissa, tuotteissa, teoksissa ja palveluissa. Oppilasta rohkaistaan antamaan ja vastaanottamaan palautetta. Arviointitaitoja harjoitellaan opintojen kuluessa. Oppilaalle annettava palaute on luonteeltaan kannustavaa, ohjaavaa ja jatkuvaa. Arvioinnilla oppilasta kannustetaan osaamisensa laajentamiseen, soveltamiseen ja esittelemiseen.

Käsityön yleisen oppimäärän teemaopintoihin sisältyy oppilaan kokoama esitys osaamisestaan, jossa on sanallista ja/tai kuvallista aineistoa sekä itsearviointia.

4. Teatteritaide

Taiteen perusopetuksen teatteritaiteen yleisen oppimäärän tehtävänä on tukea ja vahvistaa oppilaiden osallistuvaa toimijuutta ja käsitystä teatteritaiteesta. Opetuksessa kannustetaan oppilaita taiteen itsenäiseen työskentelyyn ja omakohtaiseen tulkintaan. Opetus edistää oppilaan vuorovaikutusta ryhmän toimintaan rakentavana jäsenenä. Teatteritaiteen opiskelussa annetaan mahdollisuus monipuolisille lähtökohdille, toiminnan tavoille ja näkökulmille kuten esiintyjyyden, näyttelijäntaiteen, käsikirjoittaminen, esitysdramaturgian, ohjaajantaiteen ja visualisoinnin kautta. Teatteritaide on taiteenmuotona hyvin avara, jossa yhdistyvät eri taiteenalat. Eri ympäristöt ja yhteisöt antavat mahdollisuuksia taiteen toteuttamiselle. Yleisen oppimäärän opetus suunnitelman perusteissa teatteritaide toteutuu monipuolisina esityksinä ja esittämisen muotoina. Oppilaiden iloa ja uteliaisuutta vahvistetaan sekä opiskelumotivaatiota tuetaan ryhmässä toimien. Tavoitteena teatteritaiteessa on kehittää oppilaiden taitoja ja tietoja kulttuurisen osaamisen saralla. Opetuksessa harjoitetaan oppilaita työskentelemään sitoutuneesti ja pitkäjänteisesti. Yleisen oppimäärän opinnot luovat valmiuksia eri alojen jatko-opintoihin, yhteiskunnalliseen osallisuuteen ja muuttuvaan työelämään.

4.1. Varhaisiän opinnot/Teatterileikki

Tavoitteena on kannustaa ja johdattaa lapsia teatteritaiteeseen teatterileikin avulla. Teatterileikissä lapsia innostetaan satujen ja tarinoiden keinoin teatterin tekemiseen. Lisäksi erilaiset leikit ja ryhmässä toiminen ovat keskeistä toimintaa teatterileikissä. Itseilmaisuuksiin tutustuminen kuten tunteiden ja ajatusten sekä niiden ilmaisemisen harjoittelu kuuluvat opintoihin. Kokemusten ja elämyksien saaminen ovat teatterileikissä toimimisen päämääriä.

4.2. Teatteritaiteen yhteiset opinnot

Teatteritaiteen yhteisten opintojen tavoitteena on tutustuttaminen teatterin eri suuntauksiin ja käytäntöihin sekä teatteriin taidemuotona.

4.2.1. Tavoitteet

Esiintymis- ja vuorovaikutustaidot

Oppilas rohkaistuu työskentelemään vastuullisesti ryhmän tasavertaisena jäsenenä. Oppilasta kannustetaan vuorovaikutteiseen työskentelyyn toisten kanssa. Etsitään tapoja harjoitella oppilaan omaa kokonaisvaltaista itseilmaisua ja läsnäolon löytämistä esiintymistilanteissa sekä kontaktin ottamista yleisön kanssa. Oppilasta innostetaan oman työskentelyn havainnointiin erilaisten keinojen avulla.

Teatteriesitys

Oppilas motivoituu työskentelemään pitkäjänteisesti ja tavoitteellisesti. Ohjataan oppilasta sisäistämään teatterin käsitteitä ja tutustumaan eri osa-alueisiin. Tutustutaan näyttelijäntyöhön, puvustukseen, lavastukseen sekä valo- ja äänisuunnitteluun. Oppilas oppii tunnistamaan esityksen harjoitusprosessin vaiheita.

Oma taiteellinen prosessi

Oppilas innostuu luovasta toiminnasta ja oppilasta innostetaan uteliaisuuteen sekä kokeilemaan rohkeasti teatterin keinoja. Oppilasta rohkaistetaan uskomaan itseensä, löytämään omia vahvuuksia ja kehittämisalueitaan. Oppilas osaa asettaa itselleen tavoitteita ja havainnoida omaa työskentelyään.

Teatteritaide osana yhteiskuntaa

Oppilas oppii havainnoimaan teatteria yhteiskunnallisena ilmiönä. Oppilas tutustutetaan teatteriin taidemuotona käymällä erilaisissa teatteriesityksissä. Oppilasta ohjataan analysoimaan kokemaansa ja näkemäänsä. Oppilas tutustuu teatterin moninaisiin työnkuviin.

4.2.2. Keskeiset sisällöt

Teatteritaiteen yhteiset opinnot tutustuttavat oppilaat teatteritaiteeseen ilmaisullisten harjoitteiden ja esitystentekoprosessien kautta. Opintojen aikana oppilas toimii vuorovaikutteisesti ryhmässä harjoitellen teatteritaitoja monipuolisesti kuten esiintyjyyttä. Oppilasta ohjataan laajasti esiintymistaidoissa kuten

fyysisessä ilmaisusta ja äänenkäytössä. Teatteritaiteessa tutustutaan alan teoksiin ja kirjallisiin. Opetuksessa luodaan itse materiaalia osana esitysten harjoitusprosessia. Opintoissa opetellaan antamaan ja vastaanottamaan palautetta sekä oman pohdinnan tekemistä eri tavoin.

4.3. Teatteritaiteen teemaopinnot

Teemaopintojen tavoitteena on laajentaa käsitystä teatteritaiteesta ja monipuolistaa ilmaisullisia tapoja. Oppilaan omakohtaiset kokemukset esitysprosesseista ja työryhmän jäsenenä toimimisesta kehittyvät. Opinnot koostuvat eri tavoitealueita yhdistelevistä opintokokonaisuuksista, jotka päätetään paikallisesti.

4.3.1. Tavoitteet

Esiintymis- ja vuorovaikutustaidot

Oppilasta kannustetaan vastuulliseen toimintaan ryhmän jäsenenä. Oppilas rohkaistuu vuorovaikutteiseen läsnä olemiseen toisten esiintyjien ja yleisön kanssa. Oppilas oppii kehittämään ilmaisuaan kokonaisvaltaisesti sekä pohtimaan omaa ja muiden työskentelyä.

Teatteriesitys

Oppilas oppii sitoutumista ja pitkäjänteistä työskentelyä. Oppilas alkaa ymmärtää teatterin käsitteitä. Oppilas tutustuu alan näytelmäkirjallisuuteen ja teatteriesitysten eri muotoihin.

Oma taiteellinen prosessi

Oppilas oppii tarkastelemaan itseään ja löytämään omia vahvuuksia sekä kasvun kohteita omassa ilmaisussaan. Oppilas asettaa itselleen tavoitteita ja osaa pohtia omaa työskentelyä. Lisäksi oppilas osaa havainnoida ilmiöitä ja todellisuutta ympärillään.

Teatteritaide osana yhteiskuntaa

Oppilasta kannustetaan tutkimaan teatteria osana henkilökohtaista elämää ja yhteiskunnallista toimintaa. Oppilas tutustuu teatterin vaihteleviin työnkuviin. Lisäksi oppilas osaa hyödyntää teatteritaiteesta saatavia ryhmä- ja vuorovaikutustaitoja eri ammattialoilla, työhaussa ja opiskelussa. Oppilasta kannustetaan harrastamaan teatteria monipuolisesti. Oppilas näkee teatteritaiteen yhteyksiä muihin taiteisiin ja osaa tarkastella kokemaansa ja näkemäänsä.

4.3.2. Keskeiset sisällöt

Teatteritaiteen teemaopinnoissa tutustutaan teatteritaiteeseen monipuolisten harjoitteiden ja esitysten tekoprosessien kautta. Opintoissa vuorovaikutteinen keskustelu sekä toiminta että erilaisten teatteritaitojen harjoittelu on ryhmälähtöistä. Tutustutaan erilaisiin esityksiin, lähdemateriaaleihin ja luodaan itse materiaalia. Harjoitellaan antamaan ja vastaanottamaan palautetta ja tekemään pohdintaa eri tavoilla.

4.4. Työtavat teatteritaiteen opetuksessa

Opiskelu teatteritaiteessa korostaa ryhmätyöskentelyä, joka harjaannuttaa opiskelijoiden ryhmä- ja vuorovaikutustaitoja. Teatteritaiteessa opetellaan sitoutumista työskentelyyn. Työskentelyssä luodaan turvallinen ilmapiiri, jossa opiskelijat voivat kokeilla ja harjoitella. Korostetaan tunneilla käymisen tärkeyttä ja motivoidaan oppilaita työskentelemään pitkäjänteisesti. Oppilaita ohjataan vastuulliseen työskentelyyn sekä omassa toiminnassaan että ryhmän yhteisissä tavoitteissa. Ilmaisun- ja havaintokyvyn harjoittaminen on keskeistä opiskelussa. Työtavoissa huomioidaan, että ne tukevat oppilaiden taitoja sekä kykyä ymmärtää omaa oppimista ja kehollisuutta. Lisäksi työtavoissa opitaan refleктоimaan opittuja taitoja, joita oppilaat voivat kehittää edelleen omassa taiteellisessa työskentelyssä. Työtavojen perimmäisenä tarkoituksena on antaa oppilaille palautetta säännöllisesti kehittymisestä ja kasvamisesta teatteritaiteessa.

4.5. Oppimisen arviointi teatteritaiteen opetuksessa

Teatteritaiteessa arviointi perustuu havaintoihin. Arvioinnin tarkoitus on tukea oppilaiden edistymistä opintoissaan ja annettujen tavoitteiden saavuttamista. Oppilaiden omaa taiteellista käsitystä ja esiintymis- sekä vuorovaikutustaitojen kehitystä todennetaan arviointipalautteessa. Lisäksi oppilas itse arvioi omaa

edistymistään omilla tavoitteissaan. Oppilaiden oppimista ja kehittymistä arvioidaan kannustavasti ja positiivisen kautta. Arviointi on monipuolista ja jatkuvaa. Se koostuu erilaisista palautteiden antamisen keinoista kuten opettajan henkilökohtaisesta palautteesta ja oppilaiden itse- ja vertaisarvioinnista. Arvioinnissa ei keskitytä oppilaan persoonaan, vaan ainoastaan työskentelyyn, tavoitellun osaamisen ja teatteritaitojen karttumiseen. Arvioinnin ja palautteen tulee tukea oppilaan itsetuntoa ja vahvistaa myönteisen minäkuvan kehittymistä.

Teatteritaiteen yleisen oppimäärän oppimisen arviointi kohdistuu kaikkiin opetukselle annettuihin tavoitealueisiin: esiintymis- ja vuorovaikutustaitoihin, teatteriesitykseen, omaan taiteelliseen prosessiin ja teatteritaiteeseen osana yhteiskuntaa. Yhteisissä opinnoissa arvioinnin tehtävä on tukea teatteritaiteen perustaitojen harjoittelua ja kehittämistä. Painotetaan erityisesti esiintymis- ja vuorovaikutustaitojen sekä teatteriesityksen valmistusprosessin arviointia. Teemaopinnoissa arviointi painottuu oman taiteellisen prosessin ja taitojen syventymiseen.

5. Tanssitaide

Lapuan taidekoulun tanssitaiteen perusopetus on tarkoitettu ensisijaisesti lapsille ja nuorille. Tanssitaiteen perusopetus on tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää. Siihen kuuluvat viikoittaiset tekniikkatunnit ja esiintymiset sekä mahdolliset muut tanssiin liittyvät projektit ja lyhytkurssit. Opetuksen tarkoituksena on opettaa tanssitaide tukien lapsen ja nuoren kasvua, myönteisen minäkuvan kehitystä ja itsetuntemusta. Tanssin opiskelun myötä nuori saa onnistumisen elämyksiä ja omakohtaisen kosketuksen taiteeseen. Eräänä tavoitteena on myös rikastuttaa alueen kulttuurielämää omin tanssinäytöksin sekä tarjoamalla ohjelmaa eri tilaisuuksiin.

5.1. Tanssitaiteen keskeiset tavoitteet

Tanssitaiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän tarkoituksena on tarjota lapsille ja nuorille mahdollisuus harrastaa tanssitaide korkealaatuisesti. Tavoitteena on mahdollistaa oppilaille myönteisiä kokemuksia tanssin parissa, kannustaa tanssin harrastamiseen sekä tukea ja mahdollistaa liikunnallista ja aktiivista elämäntapaa läpi koko elämän. Keskeistä on tarjota oppilaalle mahdollisuuksia tanssin ja liikunnan ilon kokemiseen ja löytämiseen hänen omassa kehitysvaiheessaan. Opetuksen tavoitteena on tuottaa kokonaisvaltaisia elämyksiä ja tukea oppilaan kokemuksesta ja ymmärrystä tanssista taide- ja liikuntamuotona fyysisen ja luovan toiminnan kautta.

Opetuksen tarkoituksena on tukea oppilaan kokonaisvaltaista kasvua, luovuutta, taiteellista ilmaisukykyä ja kulttuurista osallisuutta. Oppilas saa tukea tanssissa tarvittavien valmiuksien omaksumisessa omista henkilökohtaisista lähtökohdistaan käsin. Oppilaiden yksilölliset elämän vaiheet ja tavoitteet tanssin osalta huomioidaan opetuksessa.

Opetuksessa tavoitteena on, että opintojen myötä oppilas oppii kiinnittämään huomiota omaan kokonaisvaltaiseen hyvinvointiinsa ja terveelliseen elämäntapaan. Opetuksella halutaan kannustaa oppilasta osallistumaan myös erilaisiin tanssin ja muun taiteen tapahtumiin ja esityksiin paitsi esiintyen myös kuulijana, katsojana ja kokijana. Opetuksen tarkoituksena on avartaa oppilaan käsitystä tanssin monimuotoisuudesta niin taiteena kuin kulttuurisena ja yhteiskunnallisena ilmiönä sekä tukea hänen kokonaisvaltaista kasvuaan sivistyneeksi, suvaitsevaksi ja jokaisen erilaisuutta kunnioittavaksi yksilöksi. Tanssiharrastuksessa pyritään ottamaan kaikki aistit osaksi taiteen kokemista ja tunnistamaan taide myös tunteita herättävänä ja tunnelmaisuutta kehittävä harrastusmuotona.

Lapuan taidekoulussa eri taideaineiden yhteistyötä pyritään lisäämään osaksi opetusta. Yhteistyössä Balettiyhdistys Illusia ry:n kanssa järjestettävät tanssinäytökset luovat puitteet elämykselliselle taiteenesittämiselle. Tavoitteena on, että lapsi kokee osallisuutta tanssin kautta omaan harrastusryhmäänsä sekä laajemmin itsensä osaksi taiteen tekemistä ja kokemista.

5.2. Varhaisiän tanssikasvatus

Varhaisiän tanssiopintojen tavoitteena on lapsen luovuuden ja kehontuntemuksen tukeminen ja kehittäminen. Leikinomainen toiminta edistää lapsen tanssin perustaitoja, ryhmässä toimimisen taitoja ja liikunnallisia perusvalmiuksia. Opetuksen tehtävänä on herättää tanssin ilo ja tukea itseilmaisun ja itseluottamuksen kehittymistä turvallisissa oppimisympäristöissä ja -ryhmissä. Opetuksen kokemuksellisuutta ja elämyksellisyyttä vahvistetaan ottamalla toiminnassa huomioon oppimisen moniaistisuus ja muiden taiteenalojen tarjoamat mahdollisuudet.

Lapuan kansalaisopistossa varhaisiän tanssikasvatusta tarjotaan mahdollisuuksien mukaan 5- ja 6- vuotiaille oppilaille ja opetettavana tanssilajina on alkeisbaletin opetus tai vaihtoehtoisesti opiston määrittelemä muu oppisisältö. Opetuksessa hyödynnetään myös luovan tanssin opetuksen sisältöjä sekä muista

tanssilajeista nousevia alkeisbaletin opetusta tukevia harjoitteita. Opetus mahdollistaa tanssin yhteisiin opintoihin tarvittavia tanssillisia valmiuksia ja herättelee oppilaan mielenkiintoa tanssitaidetta kohtaan omakohtaisesti kokijana ja osallistujana.

5.3. Tanssitaiteen yhteiset opinnot

5.3.1. Tavoitteet

Tanssitaiteen yhteisten opintojen tarkoituksena on tanssin perustaitojen kehittäminen oppilaan omista lähtökohdista käsin. Opetuksessa otetaan huomioon jokaisen oppilaan yksilölliset oppimisvahvuudet ja -valmiudet, keholliset mahdollisuudet ja/tai rajoitteet sekä oppilaan kulttuurinen tausta siten, että kaikilla oppilailla on mahdollisuus kokea osallisuutta suhteessa opetuksen sisältöihin ja tarjontaan.

Tanssin yhteisten opintojen yleisenä tavoitteena on, että oppilas kokee tanssin iloisena asiana, suhtautuu omaan kehoonsa luontevasti ja myönteisesti sekä tunnistaa ja on valmis ottamaan käyttöön oman kehonsa liikkeelliset ja ilmaisulliset mahdollisuudet. Oppilasta ohjataan niin, että hän ymmärtää, että jokaisen keho on yksilöllinen ja arvokas. Tavoitteena on, että oppilas kykenee kuuntelemaan toisia ja toimimaan rakentavasti ryhmän jäsenenä. Tavoitteena on myös, että tanssituntien työskentelyilmapiirissä oppilas uskaltautuu tuomaan ryhmätyöskentelyyn oman panoksensa sekä arvostaa ja kunnioittaa toisten yksilöllisyyttä ja heidän näkemyksiään.

5.3.2. Keskeiset sisällöt

Opinnoissa harjaannutaan pitkäjänteiseen harrastamiseen ja nähdään eri osa-alueiden taitojen kehityksen vaativan säännöllistä harjoittelua.

Tunneilla oppilas kehittää fyysis-motorisia taitojaan monipuolisesti sekä laajentaa liikkeellistä ja ilmaisullista sanastoaan. Lapuan taidekoulussa tanssin yhteisten opintojen punaisena lankana toimii baletin opetus, mutta tavoitteena on, että oppilas saa tilaisuuksia tutustua myös muihin tanssin muotoihin ja lajeihin ja niiden kulttuuriseen taustaan. Baletin osalta tavoitteena on tutustua myös baletin historiaan ja tämän taidemuodon eri osa-alueisiin; mm. musiikkiin, puvustukseen ja eri maiden baletin traditioihin, sekä nähdä baletti osana laajaa taiteen kenttää. Opintojen aikana oppilaat saavat tilaisuuksia harjoitella esiintymistä ja esiintymistilanteiden suunnittelua. Esiintymisiä voi olla useampia vuoden aikana. Balettiyhdistys Illuusia ry:n järjestämissä näytöksissä oppilaat saavat mahdollisuuden kokonaisvaltaisen tanssiteoksen esittämiseen ja sen suunnitteluun osallistumiseen. Opintojen osana on mahdollisuuksien mukaan tavoitteena osallistua tanssitaiteen näytäntöihin myös yleisönä ja rohkaista oppilaita osallistumaan taidesityksiin myös vapaa-ajalla.

Tanssin yhteisten opintojen keskeisenä sisältönä ovat oppilaan kokonaisvaltaista hyvinvointia ja turvallista harjoittelua tukevat harjoitteet, kuten oikeaoppinen lämmittely ja palautuminen sekä kineettisiin liikeketjuihin ja kehon linjaukseen liittyvät harjoitteet. Opintoihin sisältyy tanssilajien liikesanastoon, motorisiin taitoihin, ilmaisuun ja musiikin tulkintaan liittyviä harjoitteita. Baletin opetuksessa pyritään löytämään kunkin oppilaan omat vahvuudet tanssijana ja yksilönä, niin että hän myös itse tiedostaa ne ja osaa arvioida omaa oppimistaan. Oppilaiden luovan ajattelun ja taiteidenvälisen osaamisen sekä vuorovaikutus- ja ryhmätyötaitojen kehittymisen tukeminen ovat olennainen osa kaikkia opintoja.

5.4. Tanssitaiteen teemaopinnot

5.4.1. Tavoitteet

Tanssitaiteen teemaopintojen tarkoituksena on yhteisissä opinnoissa hankittujen taitojen ja valmiuksien kehittäminen ja laajentaminen. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden erilaiset vahvuudet ja kiinnostuksen kohteet, ajankohtaiset ilmiöt ja mahdollisuudet tarjota myös eri taidelajien välistä opetusta taidekoulussa (kansalaisopistossa). Tavoitteena on avata ja monipuolistaa tanssin taiteen perusopetuksen

sisältöjä ja mahdollistaa, että kaikilla esimerkiksi sukupuoleen tai etniseen taustaan katsomatta on mahdollisuus kokea osallisuutta suhteessa opetuksen sisältöihin ja tarjontaan.

Tanssin yhteisen oppimäärän tavoitteet säilyvät voimassa tanssin teemaopinnoissa. Tavoitteena on myös, että oppilas haastaa ja kehittää kehoaan ja ilmaisuaan eri tavoin, oppii tunnistamaan tanssin ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin välistä yhteyttä ja oppii kiinnittämään huomiota terveelliseen elämäntapaan. Oppilas myös laajentaa fyysis-motorisia taitojaan ja kehittää niin liikkeellistä kuin taiteellista ilmaisuaan. Tavoitteena on, että oppilas harjaantuu tanssimaan sekä yksin että ryhmässä ja osallistuu aktiivisesti ja rakentavasti ryhmän toimintaan. Kaikille oppilaille pyritään tarjoamaan tanssiesityksissä niin ryhmä- kuin soolorooleja, heidän omasta kiinnostuksestaan käsin ja vaihdellen näiden painoalueita eri vuosina. Tavoitteena on, että oppilas oppii vastaanottamaan ja antamaan rakentavaa palautetta ja arvioimaan niin teknisiä kuin ilmaisullisia taitoja erilaisissa harjoituksissa ja esityksissä.

Opinnoissa oppilas saa tilaisuuksia tutustua itselleen uusiin tanssin lajeihin ja tanssikulttuureihin, sen mukaan kuin resurssit tarjoavat mahdollisuuden opettaa niitä sekä osallistuu mahdollisuuksien mukaan tanssiesitykseen myös katsojana ja oppii keskustelemaan tanssista eri näkökulmista. Tavoitteena on, että oppilas saa opinnoissaan monipuolisia kulttuurisia ja taiteellisia vaikutteita.

5.4.2. Keskeiset sisällöt

Tanssin teemaopintojen keskeisenä sisältönä ovat kokonaisvaltaista hyvinvointia ja turvallista harjoittelua tukevat harjoitteet, kuten oikeaoppinen lämmittely ja lihaskunnon harjoittaminen, palautuminen sekä kineettisiin liikeketjuihin ja kehon linjaukseen liittyvät harjoitteet. Opintoihin sisältyy tanssilajien liikesanastoon, motorisiin taitoihin, ilmaisuun ja musiikin tulkintaan liittyviä harjoitteita. Oppilaiden luovan, taiteellisen ja taiteidenvälisen ajattelun sekä vuorovaikutus- ja ryhmätöytäitojen kehittymisen tukeminen ovat osa kaikkia opintoja. Opintoihin sisältyy myös tanssin perustietoutta, kuten koreografian suunnitteluun liittyviä seikkoja, terminologiaa jne. Opintojen aikana oppilaat saavat tilaisuuksia harjoitella esiintymistä ja esiintymistilanteiden suunnittelua. Omien koreografioiden suunnittelua harjoitellaan yhdessä opettajan kanssa ja niitä voidaan toteuttaa yksin tai erikokoisissa ryhmissä, mahdollisuuksien mukaan niitä esitetään myös yleisölle ja arvioidaan yhdessä toisten opiskelijoiden kanssa.

5.5. Työtavat tanssin opetuksessa

Tanssin yleisen oppimäärän opetuksen lähtökohdista ovat oppimäärän tavoitteet sekä oppilaiden tarpeet, edellytykset ja kiinnostuksen kohteet. Opetuksessa hyödynnetään erilaisia ryhmä- ja yksilöopetuksen muotoja. Pääpaino on ryhmäopetuksessa. Oppilaille luodaan opetuksen osana tilaisuuksia vuorovaikutukseen ja yhteisölliseen oppimiseen ja tilanteen mukaan myös yksilölliseen ja omatoimiseen työskentelyyn. Opetuksessa pyritään luomaan käytäntöjä ja harjoitteita, joiden kautta oppilas kykenee myös omatoimiseen työskentelyyn opettajan ohjatessa jotakuta toista samassa tilassa. Oppilaita halutaan tukea myös omatoimiseen harjoitteluun vapaa-ajalla turvallisissa ja monipuolisissa harjoituksissa.

Opetuksen tarkoituksena on tarjota oppilaille mahdollisuuksia monipuoliseen taiteelliseen ilmaisuun ja oppilaiden rohkeutta luoda omaa liikekieltä ja ilmaisua tuetaan opintojen alusta alkaen. Opetuksessa pyritään kokemukselliseen oppimiseen ja oman osaamisen monipuoliseen osoittamiseen, ei vain fyysisesti tehden vaan myös sanallisesti arvioiden. Työtapojen monipuolisuutta edistetään esimerkiksi hyödyntämällä teknologiaa tarkoituksenmukaisella tavalla. Esimerkiksi oman liikkeen katsomista ja arvioimista taltioituna harjoitellaan. Opetuksen toteutuksessa kiinnitetään huomiota sen soveltavuuteen oppilaille hänen lähtökohdistaan ja elämäntilanteestaan käsin.

5.6. Oppimisen arviointi tanssin opetuksessa

Arvioinnin tarkoituksena tanssitaiteen perusopetuksessa on tukea oppilaan kokonaisvaltaista tanssillista kehittymistä ja rohkaista häntä pitkäjänteiseen ja suunnitelmalliseen tanssiharrastukseen. Arviointi on vuorovaikutteista, kannustavaa ja sen on tarkoitus olla oppimista edistävää. Opettajan antaman palautteen

ja oppilaan itsearvioinnin lisäksi hyödynnetään myös ryhmän antamaa palautetta. Opettajan ja oppilaan välistä luottamusta ja toista arvostavaa kanssakäymistä pyritään luomaan ja tukemaan tuntityöskentelyssä.

Arviointi kohdistuu oppilaan toimintaan, ei hänen ominaisuuksiinsa. Oppilaan kanssa voidaan myös keskustellen valikoida tanssin eri osa-alueista niitä, joista hän eniten kokee tarvitsevansa palautetta ja/tai tukea. Oppilaan tulee saada koko opiskelunsa ajan rakentavaa palautetta erilaisissa opiskelutilanteissa sekä fyysisen osaamisen että taiteellisten osa-alueiden osalta.

Tanssin yleisen oppimäärän arvioinnin kohteita ovat hyvinvointi ja kehollisuus, vuorovaikutus ja kulttuurinen osaaminen sekä taito ja taide. Opetussuunnitelmassa esitettyjen tavoitteiden ja niissä edistymisen pohjalta palaute yksilöidään henkilökohtaisesti.

Tanssin yhteisissä opinnoissa edistymistä arvioidaan opettajan antamalla sanallisella arvioinnilla. Teemaopintojen myötä sanallisen arvion osuus vielä korostuu. Yleisen oppimäärän tavoitteista: hyvinvointi ja kehollisuus, vuorovaikutus ja kulttuurinen osaaminen, taito ja taide, valitaan vuosittain ikäryhmäkohtaisesti erityisesti yksi osa-alue tarkasteluun, tavoitteen valintaan saavat vaikuttaa myös oppilaat, kun kaikki osa-alueet tulevat säännöllisesti arvioinnin piiriin. Tavoitteet ovat yläkäsitteinä oppilaille melko abstrakteja, ne pilkotaan arvioinnissa alakäsitteisiin, jotta esimerkiksi oppilaan oma oman hyvinvoinnin arviointi tulee mielekkäämmäksi.

Oppilas saa läpi opintojen palautetta opettajalta tunneilla. Tavoite on, että myös oppilas arvioi edistymistään läpi vuoden ja pienemmillä välitavoitteilla. Myös erilaisia luovia palautteen anto menetelmiä pyritään kehittämään vertaispalautteen antamiseksi. Tanssissa väliarviointien kohteita voivat olla esimerkiksi aktiivisuus ja ahkeruus, keskittyminen, tanssitekniikka, kyky toimia ryhmässä, kyky vastaanottaa palautetta hyödyntäen sitä omassa harjoittelussa, ilmaisu, oma-aloitteisuus ja lajitieto.